

از انتخاب یک نماینده کمونیست در گاردان تا کنگره حزب

کمیته ملی حزب کمونیست فرانسه که در روزهای ۱۷ و ۱۸ اکتبر نشست داشت، طرح سندی را برگزید که باید در کنگره ۲۹ حزب از تصویب کمونیست‌ها بگذرد. روبراوا دبیر ملی حزب کمونیست فرانسه در مصاحبه‌ای با اومانیتیه دیماناش از «ویژگی بی سابقه» تدارک این کنگره سخن می‌گوید، در برابر زیر سؤال بردن قضایی رهبران حزب و اکنش نشان می‌دهد و به تفسیر نتایج از انتخابات محلی گاردان می‌پردازد.

- از این انتخابات چه درس‌هایی از مقیاس ملی ما می‌گیرید؟

- موفقیت یک نماینده کمونیست در پایان یک هفته شدیدترین حملات لجام گسیخته علیه حزب کمونیست، شکست آشکار تمام کسانی است که به عوام‌فریبی‌های جبهه ملی دل بسته بودند. این موفقیت قدرت یک نماینده کمونیست را در بسیج مردم چه در دور اول و چه در دور دوم نشان می‌دهد و برخلاف آن که اغلب نوشته می‌شد، این انتخابات یک دوپل میان دو قطب افراطی جامعه نبود، بلکه اتحاد نیروهای چپ، دموکرات و جمهوری خواه در برابر انتخاب کینه و نژادپرستی بود. به علاوه، این نتیجه مؤید یک درک معین سیاسی است که باید از نو به آن توجه کرد. یک انسان موقعیت شناس مهم‌ترین مسایل ملی را به گونه‌ای در ارتباط تنگاتنگ با واقعیت‌های زندگی شهروندان طرح کرد که مردم خواست‌های خود را در وجود او دیدند. مردم آماده دخالت در سیاست هستند به شرط آن که سیاست با دل‌مشغولی‌های آنان همسو و برای آنان مفید باشد. این انتخابات یک موفقیت برای سیاست باز و سیاست جهش حزب کمونیست است.

- کمونیست‌ها در این پیروزی تجربه‌ای از بسیج چپ غیر سوسیالیست و تشکیل یک «قطب رادیکال» را می‌بینند. نظر شما چیست؟

۱. تلفظ انگلیسی آن روبرت هیواست.

- این بسیج در وهله نخست نه به «حول حزب کمونیست» نه «علیه حزب سوسیالیست» که برتابنده یک نیروی چپ با اندیشه‌های متنوع و به دور از هژمونی خاص و - یک جنبش جایگزینی با ایده و تمایل قاطع به چپ نسبت به مسایل مشخص است. «یک قطب رادیکال» با هدف متحد کردن بخشی از نیروهای چپ برای زیر فشار گذاشتن سوسیالیست‌ها موقعیت چپ را در معادله روابط نیروها مستحکم خواهد کرد. ما در پی یک اتحاد جدید دوقطبی کردن جنبش به حول دو حزب صاحب نفوذ نیستیم، بلکه برعکس، ضروری است که در عین تلاش برای توسعه بخشیدن به جنبش ترفیخواهانه در این بسیج مشارکت جویند.

- شما از حملاتی سخن گفتید که حزب کمونیست هدف آن بود. سه رهبر، ژرژمارشه، پیرسوتورا، خود شما همراه با یک رهبر اومانیته دیمانش ریشارنیتزه در چارچوب یک خبر قضایی رسمی در خصوص روابط گروه‌های CGE, GIFCO بازجویی شدند. واکنش شما چیست؟

- یک روش قضایی وجود دارد که ما آن را محترم می‌شماریم ولی واقعیت این است که تمامی این حملات همزمان با انتخابات گاروان صورت گرفت. بدیهی است که این تشبث سیاسی است و از طرف شماری از مفسران هم افشا شد و آنان بر بنیان نادرست بودن این زیرسئوال بردن رهبران حزب و تمام اقداماتی که در این خصوص تاکنون صورت گرفته است، تأکید کردند. البته، مطبوعات حزب هم هدف حمله بودند. تمایل این بود که به حزب که امروز با جدیت تمام مبارزه علیه حاکمیت خفقان‌بار پول را رهبری می‌کند، ضربه وارد کنند و این برنامه درست در لحظه‌ای پی گرفته می‌شود که مردم بهتر و با دید مثبت‌تر از گذشته به ما گوش می‌دهند.

همچنین، این روش به خلط غیرقابل قبول، «ماجراهای» رخ داده در جاهای مختلف میدان می‌دهد و شرایط را برای عوامفریبی‌های فردی چون لوپان مساعد می‌کند. گاردان، شکست این توطئه هم بود.

- منظور شما اشاره به پول حزب است که در کجا تأمین می‌شود؟

- منابع مالی حزب کمونیست روشن و در حیات سیاسی فرانسه منحصر به فرد است. بودجه ما حدود یکصد میلیون فرانک است که از کمک‌های مالی دولت، حق عضویت اعضا جمع‌آوری کمک‌های مالی و مازاد درآمد نمایندگان حزب تشکیل می‌شود. حزب کمونیست تنها تشکل سیاسی در فرانسه است که بدین ترتیب تأمین مالی می‌کند و تنها تشکل سیاسی است که نمایندگان آن تمام درآمد خود را به صندوق حزب واریز

می‌کنند. کاری که ریشه در کمون پاریس و جنبش کارگری فرانسه دارد. از دیگر منابع مالی حزب، اعضا هستند که حق عضویت می‌پردازند و در محله‌ها و مؤسسات برای حزب کمک مالی جمع می‌کنند. و اما دربارهٔ ثروت شخصی کمونیست‌ها، هیچ‌کس آن را باور نمی‌کند. من تمام درآمد نمایندگی خود را به حزب می‌دهم. حقوق من ۱۳۰۰۰ فرانک در ماه، یعنی کمی بیش از درآمد همسرم به عنوان یک پرستار، با سابقهٔ ۲۵ سال خدمت و دستمزدی برابر ۱۲۰۰۰ فرانک در ماه است. ولی، این را دربارهٔ دیگران و برای نمونه لویان با آن اردوکنشی‌های تبلیغاتی سرسام آور و منظم خود نمی‌توان گفت چه کسی هزینه‌های آن را می‌پردازد؟

- در ماه گذشته، شما از تدارک بی سابقه بیست و نهمین کنگره حزب خبر دادید. حالا در کدام مرحله از تدارک هستید؟

- ما در واقع خواستار یک تدارک بی سابقه با هدف جهش در فعالیت‌های کمونیستی هستیم. به نظر من کاری واقعاً نو در جریان است. تمام کمونیست‌ها با عزم، تجلی بخشیدن به تنوع افکار و آغوش گشودن به روی جامعه بسیج شده‌اند در ماه مه، کمونیست‌ها مسایل موضوع بحث را مشخص کردند. در ژوئن براساس این انتخاب‌ها و اصول تفکر خود به تهیه یک سند دست یازیدند که نه مبتنی بر یک خط اداری که مبین و برابر نهاد اندیشه‌ها بصورتی کاملاً آزادانه بود.

امروز این بحث منجر به تهیه سندی شده است که تنوع افکار پیشرو را منعکس می‌کند و کار پایه مشترکی را تشکیل می‌دهد. نتیجهٔ به دست آمده مؤید یک تبادل نظر بی سابقه است. امروز بیش از ۴۰۰۰ سند مکتوب شخصی و اسناد مذاکرات اتحادیه‌ها دریافت شده و به اطلاع مجموعهٔ حزب رسیده است. البته بر این آمار باید اظهارنظرهای متنوع منتشر شده در مطبوعات کمونیستی را افزود. خوانندگان اومانیته دیماناش از این اظهارنظرها به خوبی اطلاع دارند.

- در میان این پدیده‌های نو شاهد برقراری ارتباط در میان شخصیت‌هایی هستیم که عضو حزب نیستند...

- در واقع اشخاص زیادی از میان متخصصان، روشنفکران و هواداران جنبش‌های اجتماعی و سندیکالیستی به همکاری برانگیخته شده‌اند. ۲۹ برنامهٔ معرفی و دیدار وجود داشته است که خود دستاورد بزرگی است. کمونیست‌ها توانسته‌اند در عمل ثابت کنند که می‌توان در یک تبادل نظر مبتنی بر حفظ حرمت هم، از همدیگر آموخت. این شخصیت‌ها نیز در اکثر قریب به اتفاق این دیدارها کمونیست‌ها را به صورت افرادی با اندیشه‌های باز و

روی گشاده و آماده برای تعمیق روابط خود با دیگران یافته‌اند. این تبادله نظرها تا کنگره ادامه خواهد داشت و من به جد طرفدار آنم.

- حزب کمونیست وارد آخرین مرحله از تدارک کنگره خود می‌شود. این مرحله از چه قرار

است؟

- کمونیست‌ها به تلاش برای قطعیت بخشیدن نظری به انتخاب‌های سیاسی، بدون دست کشیدن از عقاید خود فراخوانده می‌شوند. باید به این جوشش در جریان، تحرک تازه‌ای بخشید تا یک انتخاب دموکراتیک ممکن شود. هدف از متن پیشنهادی از یک سو در اختیار قرار دادن برآیند ایده‌های منتشر شده به افراد و از دیگر سو آرایه چنان سندی است که در نهایت خط مشی حزب و سیاست پیشنهادی ما را به مردم فرانسه بیان کند. این متن اکنون برای تعمق در اختیار کمونیست‌ها و نیز تمام مردان و زنانی که خواستار آنند، گذاشته می‌شود.

کمونیست‌ها می‌توانند تحلیل‌ها و پیشنهادها را همان‌طور که هست بپذیرند، یا در جهت تعمیق و اصلاح آن‌ها برآیند و حتی آن‌ها را نپذیرند. ولی رأی اکثریت ملاک خواهد بود. این فرآیند که بدون تردید می‌توان آن را تکامل بخشید، بازتاب مرحله نوبنی در خط‌مشی دموکراتیک ما است.

- با این حال، برخی از اعضای کمیته ملی شما را به دلیل آرایه یک متن واحد به شیوه‌ای حساب شده و کم بهادادن به تنوع افکار سرزنش می‌کنند.

- هرگز حزب کمونیست سندی را با این سرشت آرایه نکرده است: یک چهارم آن به توضیح عقاید مختلف اختصاص دارد و بقیه آن هم یک پایه مشترک از تحلیل‌ها و پیشنهادهایی است که در ماه‌های اخیر در درون حزب و در تبادل نظر با شهروندان کشور جریان داشته‌اند. این تنوع غنی به خوبی و به زیبایی در متن پیشنهادی منعکس است.

- مهم‌ترین سمت‌گیری‌های بنیادی به مردم فرانسه را در چند جمله بیان کنید؟

- تازه‌ترین و مهم‌ترین آن ایده یک برنامه کمونیستی است که مهم‌ترین انتخاب ما را به مثابه رئوس عمده یک خط مشی سیاسی دربرگیرد، این انتخاب‌ها را می‌توان در پنج محور خلاصه کرد:

- اولین ضرورت یک سمت‌گیری جدید پولی است که باید به فوریت‌های اشتغال و نیازهای جامعه پاسخ گوید و نباید به سمت سرمایه‌گذاری مالی و دلالی منحرف شود.

- محور دوم: برقراری یک سیستم تأمین کار - کارآموزی برای همه است که در شرایط کنونی جامعه همان نقش استقرار تأمین اجتماعی در دوران آزادسازی را دارد. البته، در

ابتدا مردم به تحقق آن خوش بین نیستند. ولی زمانی پدرم برایم تعریف می کرد که چطور مردم در سال ۱۹۳۶ نسبت به مرخصی با حقوق اظهار نظر می کردند: «کارفرماها ممکن نیست زیر بار پرداخت آن به ازای هیچ بروند.» ولی می دانیم که شد. اکنون باید این برنامه را به سمت تأمین اشتغال هدایت کرد. امروز با اتکا به پیشرفته ترین تکنولوژی ها می توان نوع دیگری از مناسبات کار را در جامعه فرانسه مستقر کرد. بحث تنظیم ساده فنی بازار کار نیست، بحث تلاش واقعی برای گذار از بازار سرمایه داری کار است.

- محور سوم: نوع جدید توسعه انسانی. پیشرفت های اجتماعی نه تنها باید هدف باشد، بلکه محرک توسعه تمدن نیز هست. یعنی تقویت همکاری تعاون، خدمات قوی اجتماعی، نوسازی، دموکراتیزه کردن و ملی کردن نیز هست. ما خواهان توسعه نوینی در فرانسه هستیم.

- محور چهارم: یک فرانسه فعال برای ساخت اروپای دیگر. اروپا باید به افقی امیدبخش، به جایگاه گردهم آیی برای رویارویی با دشوارترین مسایل از طریق همکاری و تبادل فرهنگ ها بدل شود، اروپای طرفدار صلح و امنیت جمعی.

- محور پنجم: ما خواهان مشارکت در پی ریزی یک عصر جدید از دموکراسی هستیم که در آن نقش مردم ارتقا و توسعه یابد.

- شما اغلب از مشارکت مردم سخن می گوئید. منظور شما از آن دقیقاً چیست؟

منظور یک روش تازه برای تحقق بخشیدن به یک برنامه اجتماعی متناسب با تحول امروزی است. مردم می خواهند که به حرف هایشان گوش داده نشود. ما در پی پاسخ به این تمایل آنان هستیم. مردم در همه جا و هر آن جا که زندگی و کار می کنند باید به نقش آفرینان و تصمیم گیرندگان دایمی بدل شوند. ما نمی توانیم از جمهوری شهروندان سخن برانیم وقتی که در مؤسسات خودکامگی حاکم است و مراکز تصمیم گیری به ضرورت مشارکت واقعی نمی گذارند. در جامعه ما نمی توان به پیشرفتی نایل شد. اگر فرد در متن جنبش نباشد: مشارکت مردم با اشکال مختلف دموکراسی انتخاباتی مغایرتی ندارد، بلکه این آخری در سطح نیازهای امروزی نیست. کارکرد جمهوری و ساختار سیاسی موجود از مردم دور هستند.

- از جمله مسایل موضوع بحث در درون حزب کمونیست، مسأله اتحاد و شرکت احتمالی

کمونیست ها در یک حکومت به سال ۱۹۸۸ است؟

- ما خواهان نوع جدید اتحاد و ساخت سیاسی هستیم. این اتحاد و محتوای تغییر باید بر پایه دخالت مردم پی ریزی شود و در همه حال زیر نظارت و کنترل مردم باشد. این

موضوع برخورد میان تشکل های سیاسی را نیز دربرمی گیرد. گروه هایی در این زمینه به کار مشغولند، ما محرک آن بوده ایم و همچنان پیگیر آن خواهیم بود. به هر حال به جنبش درآوردن خواست ها و تمایلات توده ای درباره هر مسأله مربوط به تغییر باید اصل تخطی ناپذیر برای موافقت های سیاسی آینده باشد.

- در همین چارچوب است که شاید مسأله مشارکت کمونیست ها در حکومت مطرح می شود؟

- اصالت وزرای کمونیست به آن برمی گردد که صدای رسای شهروندان باشند و انتخاب های سیاسی را که مردم طالب آنند تحقق بخشند. یک چنین نیاز به تغییر بنیادی در جامعه ما احساس می شود. شرط مشارکت فقط آن نیست که کمونیست ها بتوانند تمام پیشنهاد های خود را به اجرا درآورند، بلکه باید سیاستی که به کار می رود کاملاً با اندیشه های راست قطع رابطه کرده، سیاست چپ باشد.

بیست و نهمین کنگره ما به برعهده گرفتن مسئولیت توسط کمونیست ها در این مرحله مهم از حیات اجتماعی فرانسه توجه دارد و چه بسا این کنگره به نقطه عطف مهمی در ارتباط کمونیست با پاسخگویی به انتظارات زنان و مردان فرانسوی بدل شود. امروز برعهده گرفتن مسئولیت، تمایل به مشارکت در تغییرات سیاسی ضرور برای کاهش دشواری های مردم ما و گشودن چشم انداز های یک جامعه متفاوت در فرانسه است.

به نقل از «اوماتیته دیمانش شماره ۳۴۵ - ۲۴ تا ۳۰/۱۰/۱۹۶۶»

ترجمه: م. مهرابی

بودجه حزب کمونیست فرانسه

بودجه سالانه حزب کمونیست ۱۰۰ میلیون فرانک است:

- ۴۰ میلیون از درآمد نمایندگان مجلس که درآمد نمایندگی خود را به صندوق حزب می ریزند (و یک حقوق دریافت می کنند).
- ۳۶ میلیون از کمک مالی دولت (برحسب نتایج انتخابات).
- ۱۵ میلیون حاصل حق عضویت اعضا است که برحسب درآمد آنان تغییر می کند.
- ۹ میلیون از محل جمع آوری کمک های مالی و فروش قبض ها و مجله ها.

به چیستا کمک مالی کرده اند (با تشکر)

● آقای آربن امین صد هزار ریال ● دکتر خسرو دبستانی صد هزار ریال

● خانم ویدا گودرزی هفده هزار ریال